

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2018 r. r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy A. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zawarte w wyroku z dnia 7 marca 2018 r. sygn. akt IVU 20/16

postanawia:

- zmienić częściowo zaskarżone orzeczenie w punkcie III w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. T. od Skarbu Państwa -Sądu Okręgowego w Koszalinie kwotę 936,44 zł. (dziewięćset trzydzieści sześć złotych, czterdzieści cztery grosze) tytułem zwrotu wydatków,
- oddalić zażalenie w pozostałym zakresie,
- odstąpić od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka SSO del. Gabriela Horodnicka-
Stelmaszczuk

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 7 marca 2018 r. sygn. akt IVU 20/16 Sąd Okręgowy w Koszalinie w punkcie II zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 1100 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu, a w punkcie III oddalił wniosek ubezpieczonego o zasądzenie tych kosztów w pozostałym zakresie. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że o kosztach procesu postanowił na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w wersji obowiązującej na dzień wniesienia odwołania do Sądu). Na kwotę 1100zł. składają się uzasadnione koszty korespondencji w kwocie

20 zł oraz kwota 1.080 zł odpowiadająca trzykrotności stawki minimalnej (360 zł). Zasądzenie powyższej kwoty w wysokości przewyższającej wysokość stawki minimalnej uzasadnione było przede wszystkim zdaniem Sądu I instancji nakładem pracy pełnomocnika ubezpieczonego włożonym w rozstrzygnięcie sprawy, której zawilość (powodowana sporną oceną stanu zdrowia ubezpieczonego) wymagała zgromadzenia obszernego materiału dowodowego oraz dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych sądowych (§ 15 ust. 3 pkt 3 i 4 ww. rozporządzenia). Pełnomocnik ubezpieczonego w toku postępowania sporządził kilka pism procesowych, sporządził merytoryczne zarzuty do opinii biegłych, składał wnioski dowodowe oraz stawiał się na posiedzenia sądowe w celu obrony interesów ubezpieczonego.

Zasądzenie wyższej kwoty wnioskowanej przez pełnomocnika ubezpieczonego (6 x stawka minimalna), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, uznał Sąd Okręgowy za nieuzasadnione, gdyż w niniejszej sprawie istotne do rozstrzygnięcia okoliczności sprawy zostały ustalone w oparciu o wnioski biegłych lekarzy sądowych, nie zaś przez same działania adwokata ubezpieczonego.

Pełnomocnik ubezpieczonego nie wykazał również poniesienia kosztów korespondencji w kwocie przewyższającej 20 zł. Rozszerzone żądanie w tym zakresie przedstawił dopiero na rozprawie w dniu 6 marca 2018r. i powyższej kwestii nie uzasadnił.

Ponadto Sąd Okręgowy podkreślił, że ubezpieczony, w oparciu o treść art. 98 k.p.c. nie może domagać się zwrotu od organu rentowego, jako strony przegrywającej spór, kosztów dojazdu na badania lekarskie przeprowadzane na zlecenie Sądu, względnie w postępowaniu przed organem rentowym.

Wydatki związane z czynnościami podejmowanymi w toku postępowania sądowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ponosi w całości Skarb Państwa (art. 98 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 300). Ponoszenie wydatków przez Skarb Państwa, o którym mowa w powyższym przepisie nie jest jedynie tymczasowe, ale definitywne. Taka regulacja oznacza, że z woli ustawodawcy wydatki ponoszone przez Skarb Państwa w toku postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie obciążają organu rentowego, w związku z czym nie ma w tych sprawach zastosowania art. 113 ust. 1 powyższej ustawy. Ubezpieczony w postępowaniu sądowym nie może dochodzić zwrotu kosztów dojazdu na badania lekarskie, które zostały przeprowadzone w postępowaniu przed organem rentowym. Taki wniosek powinien być kierowany do ZUS.

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiódł ubezpieczony zaskarżając je w części tj. w zakresie w jakim:

1. Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości trzykrotności stawki minimalnej, wynikającej z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w wersji obowiązującej na dzień wniesienia odwołania do Sądu - dalej jako Rozporządzenie), tj. w kwocie 1.080,00 zł, zamiast w wysokości sześciokrotności tejże stawki,
2. Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrot uzasadnionych kosztów korespondencji w kwocie 20,00 zł, zamiast w kwocie 32,00 zł,
3. Sąd nie zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów dojazdów na badania lekarskie przeprowadzone na zlecenie Sądu w wysokości 936,44zł.

Postanowieniu zarzucił, iż zostało wydane z naruszeniem przepisów postępowania mającym wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, tj.:

1. art. 98 § 1 i § 3 KPC w zw. z art. 99 KPC w zw. z art. 109 § 2 KPC w zw. z § 9 ust. 2 i § 15 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (w wersji obowiązującej na dzień wniesienia odwołania do Sądu), poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. zasądzenie na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego trzykrotności minimalnej stawki wynagrodzenia, wynikającej z rozporządzenia, mimo iż włożony przez pełnomocnika w toku całego

procesu nakład pracy (złożenie wielu pism procesowych, sporządzenie merytorycznych zarzutów do opinii biegłych, złożenie wniosków dowodowych, czynne uczestnictwo na rozprawach) oraz charakter sprawy i wkład adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wskazywały na zasądzenie sześciokrotności stawki minimalnej, tj. kwoty 2.160,00 zł (6 x 360,00 zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

2. art. 98 § 1 KPC, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. zasądzenie na rzecz

ubezpieczonego od organu rentowego tytułem zwrotu uzasadnionych kosztów korespondencji kwoty 20,00 zł, podczas gdy koszty te wyniosły 32,00 zł,

3. art. 98 § 1 KPC, poprzez jego niezastosowanie, tj. niezasądzanie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego zwrotu kosztów dojazdów na badania lekarskie przeprowadzone na zlecenie Sądu w wysokości 936,44 zł, w sytuacji gdy koszty te zaliczyć należy do uzasadnionych wydatków ubezpieczonego, albowiem były one kosztem racjonalnym i niezbędnym do celowej obrony ubezpieczonego,

Skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego postanowienia, poprzez łączne zasądzenie kwoty 3.128,44 zł zamiast kwoty 1.100,00 zł tj.:

a. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwoty 2.160,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,

b. zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwoty 32,00 zł tytułem zwrotu niezbędnych kosztów korespondencji,

c. zasądzenie od organu rentowego kwoty 936,44 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów na badania lekarskie przeprowadzane na zlecenie Sądu,

2) zasądzenie od organu rentowego na rzecz Ubezpieczonego kosztów postępowania wywołanego niniejszym zażaleniem, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Z ostrożności procesowej wniósł alternatywie co do pkt 1c o zasądzenie od Skarbu Państwa kwoty 936,44 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdów na badania lekarskie przeprowadzane na zlecenie Sądu.

Organ rentowy w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie i o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonego okazało się uzasadnione jedynie w części.

Sąd Apelacyjny uznał za uzasadnione tylko żądanie alternatywne ubezpieczonego, a mianowicie przyznanie od Skarbu Państwa kosztów dojazdów ubezpieczonego na badania do biegłych sądowych, w związku z dopuszczeniem przez Sąd Okręgowy dowodu z opinii biegłych sądowych.

Zgodnie z treścią art. 98 cyt. wyżej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w toku postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa. Wydatki w myśl art. 5 ust. 1 pkt 1 tej ustawy obejmują w szczególności koszty podróży strony zwolnionej od kosztów sądowych związane z nakazaniem przez sąd jej osobistym stawiennictwem. Przedmiotowe zwolnienie od obowiązku uiszczania wydatków jest pełne oraz ostateczne. Zatem ubezpieczony nie ma obowiązku uiszczania wydatków, a jeżeli je już poniósł ma prawo do ich zwrotu, lecz od Skarbu Państwa a nie od strony przeciwnej będącej stroną przegrywającą spór.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych art. 113 ust. 1 tej ustawy stanowiący, że kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, nie znajduje

zastosowania (tak postanowienie SA w Gdańsku z dnia 11 sierpnia 2011 r., III AUz 104/11, POSAG 2011, nr 3, s. 128; K. Gonera, Ustawa..., s. 486). Jest to uzasadnione tym, iż art. 98 ww. ustawy nie stanowi, tak jak art. 97 zdanie pierwsze ww. ustawy, iż Skarb Państwa ponosi wydatki tymczasowo. Dlatego brak jest podstaw do obciążania wydatkami stron w orzeczeniu, niezależnie od tego, która ze stron przegrała proces (zob. Przemysław Feliga Komentarz do art. 98 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Nie można też w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w zakresie wydatków stosować ogólnych reguł zwrotu kosztów procesu, o których mowa w art. 98 k.p.c. jak wnosili skarżący w żądaniu głównym, albowiem w tej kwestii art. 98 ustawy o kosztach sądowych jest przepisem szczególnym.

Mając zatem powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił częściowo zaskarżone postanowienie w punkcie III i zwrócił ubezpieczonemu koszty dojazdów na badania.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny uznał zażalenie za bezzasadne albowiem podzielił stanowisko Sądu I instancji co do wysokości kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów korespondencji.

Nie ma w ocenie Sądu Odwoławczego podstaw do żądania przez ubezpieczonego sześciokrotności stawki minimalnej kosztów adwokackich. W niniejszej sprawie nie zaszły żadne szczególne okoliczności, które uzasadniałyby przyznanie maksymalnej stawki. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyjaśnił powody, dla których odmówił żądaniu strony. Słusznie wskazał też organ rentowy, że pełnomocnik ubezpieczonego wykonywał typowe podstawowe czynności w celu właściwego reprezentowania swojego mocodawcy.

Nie podzielił Sąd Apelacyjny również zarzutu dotyczącego wysokości zwrotu kosztów korespondencji albowiem jak podał Sąd Okręgowy rozszerzenie żądania w tej kwestii chociaż zgłoszone przed zamknięciem rozprawy nie zostało uzasadnione.

Sąd Apelacyjny zatem na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie w tej części.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto przyjmując, że organ rentowy nie jest stroną przegrywającą postępowanie zażaleniowe ponieważ pomimo uwzględnienia częściowego żądań ubezpieczonego koszty przyznano od Skarbu Państwa a nie od organu rentowego. Mając to na uwadze oraz fakt, iż ubezpieczony utrzymuje się z renty na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążenia ubezpieczonego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Urszula Iwanowska SSA Barbara Białecka SSO del. Gabriela Horodnicka-

Stelmaszczuk